

Uşak Mezar Taşlarında Yer Adları ve Günümüzdeki Durumları

Sedat BAYRAKAL*

ÖZET

Yer adları (toponim) konulu araştırmaların önemli eksiklerinden birisi, mezâr taşlarındaki yer adlarının değerlendirilmeye alınmayışıdır. Uşak'taki örneklerin, diğer bölgelerdeki mezârlıklarla karşılaştırılmalı değerlendirileceği çalışma, bildiğimiz kadarıyla, doğrudan yer adlarını konu alan ilk mezâr taşı çalışması konumundadır. Hurûfât, tahrîr, avâız defterleri, salnâmeler, teşkilât-ı mülkîye kayıtları, şeriyeye sicilleri vb. arşiv belgeleri, birinci elden bilgiye ulaşma kayıtları olarak yıllardan beri kullanılmaktadır. Söz konusu belgelerin araştırmacıya sunduğu önemli bilgilerin başında yer adları da gelmektedir. Uşak il ve ilçeleriyle bağlı köylerde yaptığımız mezâr taşı araştırma sonuçları, yer adlarının sadece arşiv kayıtlarından değil, mezâr taşlarına kazınmış satırlardan da öğrenileceğini göstermiştir.

Araştırmamızın değerlendirilme, yorumlanma ve sonuçlandırılması, ilk kez gerçekleştirilen Uşak il ve ilçeleriyle, buralara bağlı 250 köyde yapılan araştırmalarda, 743 mezâra ait 728 başucu, 397 ayakucu olmak üzere 1125 taşın incelenmesine dayanmaktadır. Kırık, silik ve bir kısmı toprak altında kalanlar hariç tutulduğunda, geriye kalan yaklaşık 630 adet okunan taşın 57'sinde bir yer adı geçmesi, Uşak mezâr taşlarında yer adının tüm taşlar içindeki oranının %9 olduğunu göstermektedir. Bir başka deyişle, her 11 taşta bir yer adı yazılmıştır. 57 mezâr taşında geçen yer adı sayısı, tekrar edilenler düşüldükten sonra 37 olarak belirlenmiştir. 57 taşın 42'sindeki yer adlarının Uşak ili sınırlarına ait olduğu görüldüğünden, bu oran da %73.5 olarak belirlenmiştir. Yer adının geçtiği en eski târihli taş, H.1226/M.1811 ile Ulubey/Akkeçili Mezârlığı'na, en yenisi ise H.1359/M.1940 târihi ile Merkez/Belkaya Mezârlığı'na aittir.

Gerek Uşak'ta, gerek taşrada, gerekse de başkentlerde karşılaşılan mezâr taşları, yer adı kullanımının XVII-XX. yüzyıl ortalarında, özellikle de XIX. yüzyıl ile XX. yüzyıl ortası arasında yoğunlaştığını gösterdi. Sancak, kazâ, karye, semt, mahalle, sokak isimlerinin verildiği saptanmıştır.

Çalışmada, mezâr taşlarında geçen yer adlarının mezârlıkta okunan tüm şâhideler içindeki oranları verilecektir. İlk saptamalara göre, yer adının %80-90 aralığında erkeklere atıfla kullanıldığını, hatta, kadın mezâr taşlarında verilen yer adlarının bile erkeklere atıfla verildiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Uşak mezâr taşları, yer adları, Uşak ili, Uşak köyleri

* Sedat BAYRAKAL, Uşak Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü, sedat.bayrakal@usak.edu.tr

Place Names On Uşak Tombstones and Their Current Situations

Sedat BAYRAKAL*

ABSTRACT

One of the important deficiencies of the studies on place names (toponyms) is that the place names on tombstones are not assessed. The study, in which the samples in Uşak will be assessed comparatively with the graveyards in other regions, is, as far as we know, the first tombstone study directly on place names. Archive documents such as hurûfât, tahrîr, avârız books, yearbooks, organisation of the civil service records, court records, etc. have been used for years as the records of first-hand information access. Among the important information that these documents provide to the researcher is also place names. The results of the tombstone study we conducted in Uşak province and its districts and affiliated villages showed that place names would be learned not only from the archive records but also from the lines engraved on the tombstones.

The evaluation, interpretation, and finalisation of our study are based on the examination of 1125 stones including 728 headstones and 397 footstones belonging to 743 graves, in the studies conducted for the first time in Uşak province and its districts and 250 affiliated villages. When the broken, worn and partly underground stones are excluded, the fact that there is a place name on 57 stones out of the remaining nearly 630 read stones shows that a place name on Uşak headstones is on 9% of all stones. In other words, a place name is written on every 11 stones. The number of place names on 57 tombstones was determined to be 37 after the elimination of the recurrence. Since it was observed that the place names on 42 out of 57 stones belonged to Uşak province borders, this ratio was determined to be 73.5%. The oldest stone on which a place name is written belongs to Ulubey/Akkeçili Graveyard dated H.1226/M.1811 and the newest one belongs to Center/Belkaya Graveyard dated H.1359/M.1940.

The tombstones discovered in both Uşak and the provinces or in capital cities showed that the use of place names was intensified in the mid-XVII-XXth centuries, especially between the mid-XIXth and XXth century. It was determined that sanjak, kaza, karye, quarter, neighbourhood, street names were given.

In the study, the ratio of the place names on the tombstones in all şahide (name of tombstone) read in the graveyard will be given. According to the first findings, it is shown that 80-90% of the place names are used with reference to men, and even the place names on women's tombstones are given with reference to men.

Keyword: Uşak tombstones, place names, Uşak province, Uşak villages

TANITIM

Yer adı bilimi anlamına gelen Toponimi, Fransızca Toponymie kelimesinden gelmektedir. Başta Coğrafya, Türkoloji, Tarih, Folklor olmak üzere birçok araştırmacı grubun çalışma odağına aldıkları konulardan birisidir. Sancak, vilayet, nahiye, kaza, köy, kasaba, mezra, belde, mahalle, sokak gibi isimlerin verilmesi, o yörenin fiziki, beşerî ve iktisadi özelliklerinin yanı sıra, o yerleşim birimine gelenlerin beşerî özelliklerine de bağlıdır. Toponimi çalışmaların kazandırdığı en önemli sonuçlardan birisi, yerleşim yerinin başlangıcından bugüne kadar aldığı adlar, bunların kökeni, adın hangi dile ait olduğudur. Böylelikle, herhangi bir yerleşim yerinin hangi değişimlerden geçerek günümüzdeki adı aldığı saptanabilmektedir ².

Çeşitli nedenlere bağlı olarak yer adları sürekli değiştirilmiştir. 5 Ocak 1916'da, Enver Paşa imzalı emîrnâmede Ermenice, Rumca, Bulgarca, hatta Müslüman olmayan toplulukların dillerinden olan vilayet, sancak, kasaba, köy, mahalle, nahiye, dağ ve nehir adlarının Türkçeye çevrilmesi; Müslümanlara ait olan ancak Türkçe olmayan adların bunun dışında tutulması emredilir (Özcan, 2006: 675).

İçişleri Bakanlığı'nın 1940 yılında çıkardığı 8589 sayılı genelge ile ad değiştirme işlemleri resmî hâle getirilmiştir: "yabancı dil ve köklerden gelen ve kullanılmasında büyük karışıklığa yol açan yerleşme yerleri ile tabii yer adlarının Türkçe adlarla değiştirilmesi" kararı benimsenmiştir. Söz konusu çalışmalar, II. Dünya Savaşı'nın patlak vermesi ile aksamıştır. 1949'da 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu ile yer adlarının değiştirilmesi işlemleri yasal dayanağa kavuşturulmuştur. 1957 yılında, "Ad Değiştirme İhtisas Kurulu" kurulmuştur. Çeşitli kesintiler olmakla birlikte, 1978 yılına kadar faaliyetlerine devam eden kurul, yaklaşık 75.000 yer adını inceleyerek, 12.000'den fazlası köy olmak üzere 28.000 kadarının adını değiştirmiştir. Çalışmalarına beş yıl ara veren kurul, 1983 yılında çıkarılan bir yönetmelik uyarınca çalışmalarına yeniden başlamış ve 280 köy adını değiştirmiştir (Tunçel, 2000: 27).

2016 yılında yayınladığımız kitap çalışması (Bayrakal, 2016), sadece Uşak il merkezi ve bu merkeze bağlı 90 köye ait araştırma sonuçlarını içermekteydi. Yer adları ve konumlarını içeren bu makale ise, buna ilaveten Ulubey, Eşme, Karahallı, Sivaslı ve Banaz ilçe merkezleri ile köylerini de kapsamaktadır. Dolayısıyla araştırmasını yaptığımız köy sayısı 90'dan 250'ye çıkmıştır. İlk defa tartışılan ve değerlendirilen yer isimleri 743 mezara ait 728 başucu, 397 ayakucu olmak üzere, 1125 şahidenin taranması sonucu elde edilen sonuçları içermektedir.

Uşak mezar taşlarında geçen yer adlarını karşılaştırıp değerlendirmeden önce, içinde bir yer adı bulunduran mezar taşlarının ilgili kısımlarını alfabetik sırayla kısaca tanıtmak istiyoruz (Bkz. Tablo I).

² Toponomi araştırmaları konusunda ülkemizde ilk sempozyum 1984 yılında yapılmış ve sonuçları yayınlanmıştır. Bkz. Türk Yer Adları Sempozyumu Bildirileri, 11-13 Eylül 1984, Ankara, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları: 60, Seminer, Kongre Bildirileri Dizisi: 17, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 1984. Toponomi araştırmacılarının dikkat etmesi gereken hususlar hakkında bir yazı için bkz. Erpolat, 2003: 1-15.

TABLO I. UŞAK MEZAR TAŞLARINDA YER ADLARI

Sıra	Yer Adı	Bulunduğu Yer	Tarih
1	افيون قره حصار Afyonkarahisar	Atatürk Evi ve Etnografya Müzesi	7 Şevval 1334
2	افكچلي Akkeçili	Şehitler Mezarlığı	1930
3	افسكيلي Aksekili	Emirfakı Mezarlığı	1322
4	اقشهرلي Akşehirli	Kurşunlu Cami Haziresi	1318
5	الاشهرلي اوغلي Alasehirlioğlu	Şehitler Mezarlığı	1340
6	ارنه وود Arnavud	Çukurağıl	1323
7	عينتابي Ayıntâbî	Arkeoloji Müzesi	1305
8	بالكسرلي زاده Balıkesirli-zade	Şekerevleri Mezarlığı	-
9	بوزغوش قريه سي Bozkuş Karyesi	Bozkuş Mezarlığı (2 adet)	1238, 1272
10	بوزوقلي Bozoklu	Karahallı Merkez Mezarlığı (2 adet)	1323
11	چال Çal	Uşak Arkeoloji Müzesi (2 adet)	1305
12	چينارجق Çınarcık	Çınarcık Mezarlığı	1326
13	جوغوبلي Coğublu	Karahallı İlçesi, Coğuplu Mezarlığı	1288
14	الوان كبير قريه سي Elvan-ı Kebir Karyesi	Emirfakı Mezarlığı	1322
15	ارظوملي Erzulumlu	Aktaş Mezarlığı	1316
16	اشمه اشمه لي اوغلي Eşme, Eşmelioglu	Beylerhan Eşme/Takmak, Eşme/Emirli Mezarlıkları (3 adet)	Ramazan 1337, 1282, 1254
17	فكلى قريه سي Fakılı Karyesi	Örencik Mezarlığı	1304
18	گدكدرلي Gediklerli	Elmalıdere Mezarlığı	1319
19	حميديه محله سي Hamidiye Mahallesi	Elmalıdere Mezarlığı	1349
20	خاص كوى قريه سي , خاص كويلى اوغلي Hasköy Karyesi, Hasköylüoğlu	Elmalıdere (1 adet) ve İnay Köyü Mezarlığı (2 adet)	1928, 1224, 1225
21	قريه خبوش Karye-i Hobuş	Akbulak Mezarlığı (2 adet)	1322, 1322
22	اسلامبوللي İslâmbolli	Ulubey Merkez Mezarlığı	1288
23	قره بويالق قريه سي Karaboyalık Karyesi	Sivashlı İlçesi, Karaboyalık Köyü Mezarlığı	1285
24	قره جه احمد Karacaahmed	Ulubey İlçesi, Karacaahmet Köyü Mezarlığı	1282

25	قره حصارلی اوغلاری Karahisarlıoğulları	Şehitler Mezarlığı (2 adet)	1934, 1926
26	قبایلی قباغلی Kayaağılı, Kayalı	Kayaağıl Mezarlığı (4 adet)	1251,1273,1276,1277
27	کماحلی زاده Kemahlı-zade	Şehitler Mezarlığı	1928
28	قر قیار نلی Kırkyarenli	Ulubey İlçesi, Hasköy Mezarlığı	1931
29	قیون بکلی Koyunbeyli	Koyunbeyli Mezarlığı	1245
30	قولالی Kulalı	Ulucak Mezarlığı	1340
31	قر نهه کورت کورتلی Karye-i Kürt, Kürtlü	Belkaya Mezarlığı (2 adet)	1293, 1359
32	امورچلی Omurcalı	Omurcalı Köyü Camii avlusu	1280
33	قر نهه اورچلی Karye-i Oruçlu	Ulubey İlçesi, Omurca Köyü Mezarlığı	1301
34	سرکه Sirge	Sirge Mezarlığı (3 adet) ve Dışkaya Ömerli Mah. Mezarlığı.	1247, 1279, 1282, 1300
35	تکه لی Tekeli	Ulubey İlçesi, Akkeçili Köyü Mezarlığı	1226
36	عشاق عشاق Uşşak, Uşak	Arkeoloji Müzesi, Ulu Cami, Bozkuş, Ulubey/Omurca, Şükranıye, Yoncalı, Koyunbeyli (8 adet)	1305, 1312, 1238, 1301, 7 Zilkade 1251, 1294, 1245
37	یانبولی Yanbolu	Eşme İlçesi, Takmak Mezarlığı	1244
38	باشامشارلی Yaşamışlarlı	Yaşamışlar	1313
39	یکی کویلی Yeniköylü	Akbulak Mezarlığı	1298

1- AFYONKARAHISÂR: Uşak Atatürk Evi ve Etnografya Müzesi'ndeki bir mezar taşının sondan üçüncü satırı "Afyonkarahisâr Hâkimi Fındık-zade" şeklindedir.

2- AKKEÇİLİ (FOTOĞRAF 1): Merkez Şehitler Mezarlığı'ndaki Osmanlıca rakamlarla 1930 yazılı baş taşında, Akkeçili Süleyman Hoca'nın adı geçmektedir. İskân yeri olarak Akkeçili köyünün adı, Uşak Nâhiyesi'ne bağlı olarak 1560 ve 1575 yılları piyâde çiftlikleri kaydında (Gökçe, 2000: 134, 138), XVI. yüzyılda, 48 Numaralı Kütahya Sancağı Tahrîr Defteri'nde (Tutsak, 1994: 316), 1676 Tarihli Avârız Defteri kayıtlarında (Çakır, 2010: 41), 9 Rebiülahir 1254/2 Temmuz 1838 tarihli Uşak Şeriyeye Sicili'nde, H.1316/M. 1898-1899 tarihli Hüdavendigâr Vilâyet-i Salnamesi'nde (Doğru, 2001: 228-229), 1928 (Son Teşkilât-ı ..., 1928: 901), 1968 (Köylerimiz..., 1968: 24) ve 1970 (Türkiye Mülki..., 1971: 880) yılları kayıtlarında, (Akkeçilü ya da Akkeçili şeklinde) anılmaktaydı. Kütahya Mufassal Defteri, No 48, Cilt 3'e göre Akkeçili, Nisan 1571 tarihinde 7333 akçe vergi ödüyordu (Erdoğan, 2001: 198, çizelge 7). Bu bilgilere göre, köy adının, XVI. yüzyıldan beri kullanıldığı öğrenilmektedir. Aynı ad bugün de Ulubey ilçesine kayıtlı köy adı olarak kullanılmaktadır. Akkeçili (Ak-Keçili), Kütahya Sancağı'na tabi büyük oymaklardan birisi olarak görünmektedir (Sümer, 1972: 181). Bu nedenle boy adı kökenliler grubuna dahil edilmiştir.

3- AKSEKİLİ: Emirfakı Mezârlığı'ndaki 1322 tarihli taşta, Elvânî Kebir Karyesi'nden Çobanzâde Mehmed'in Aksekili olduğu vurgulanmıştır. Akseki, 16. yüzyılda nahiye, 1846'dan sonra kaza olarak görünmektedir (Sezen, 2006: 18). Bugün Antalya'nın ilçesidir.

4- AKŞEHİRLİ: Kurşunlu Cami haziresindeki 1318/1900-1901 tarihli şahidede, Nakşibendî şeyhi Akşehirli Süleyman Efendi'nin adı 3. ve 11. satırlarda olmak üzere iki kere geçmektedir. 1381'de *Anadolu Eyaleti*'ne, 1402'de *Karaman Eyaleti*'ne bağlı sancak iken; 1864 ve 1924'te Konya'ya bağlı kaza olarak kayıtlıdır (Sezen, 2006: 18).

5- ALAŞEHİRLİOĞLU: Şehitler Mezarlığı'ndaki Hamidiye başlıklı şahide, 1340/1921-22 yılına aittir. Osman bin Hacı Mehmed adına düzenlenmiştir. 1530 yılı civarında *Anadolu Eyaleti*, *Aydın Sancağı*'na; 1867'de *Aydın Vilayeti*, *Saruhan Sancağı*'na; 1924'te *Manisa*'ya bağlı kaza olarak kaydedilmiştir (Sezen, 2006: 21).

6- ARNAVUD: (Fotoğraf 2): İl merkezine bağlı Çukurağıl Köyü Mezarlığı'nda bulunan tek şahidenin altıncı satırında geçmektedir.

7- AYINTÂBİ: Uşak Arkeoloji Müzesi'nin bahçesindeki sütun gövdesine kabartılmış kitâbeye göre, Müderris Süleyman'ın Antep (bugünkü Gaziantep) bir damat olduğu anlaşılmaktadır. Aynı kitâbede, Süleyman'ın doğum yerinin Çal (Denizli'nin ilçesi), ikâmetgâhının ise Uşak olduğu belirtilmiştir. 1517'de Arap Vilayeti'ne, 1520'de Zülkadriye Eyaleti'ne, 1830'da Halep Eyaleti'ne bağlı sancak; 1865'te Halep Vilayeti'ne bağlı kaza; 1924'te ise Gaziantep adıyla vilayet olmuştur (Sezen, 2006: 52). Arkeoloji Müzesi'ndeki bir diğer mezar taşı, yine yukarıdaki gibi silindirik şekillidir. Burada, Hoca Ömer Mevlânâ adıyla nam salan kişinin yine Çal'da doğduğu ve mekânının Uşak olduğu belirtilmiştir.

8- BALIKESİRLİ-ZADE: Merkez Şekerevleri Mezarlığı'nda sülâle adı olarak "Balıkesirli-zade İsmâil Hakkı Efendi" şeklinde kayıt geçmektedir. 1592 civarında, *Anadolu Eyaleti*, *Karesi Sancağı*'nda ve 1867'de *Hüdavendigâr Vilayeti*, *Karesi Sancağı*'nda sancak merkezi; 1924'te vilayet olmuştur (Sezen, 2006: 61).

9- BOZKUŞ: Merkez köylerden olan Bozkuş'ta iki baş şahidesinde Bozkuş adı geçmektedir. Birincide "Başa-zade Mîr Ali Bozkuş Hânedânı şeklinde ifade geçmektedir. Diğerinin beş ve altıncı satırlarında "Bozkuş karyesinde ..." şeklinde geçmektedir. Bozkuş, 1676 Tarihli Avârız Defteri kayıtlarında (Çakır, 2010: 41), 1928 (Son Teşkilât-ı ..., 1928: 900), 1968 (Köylerimiz..., 1968: 102) ve 1970 (Türkiye Mülkî..., 1971: 877) yılları kayıtlarında adı geçen bir köydü. Yazılışı, yukarıdaki kitâbe metninde de verildiği gibi (بوزغوش) şeklindeydi. Buradan XVII. yüzyıldan itibaren adına rastlandığı anlaşılıyor. Nitekim, S. Tutsak'ın çalışmasında verilen XVI. yüzyıl köyleri arasında adı yoktur (Tutsak, 1994: 317). Köyün adına ayrıca, 9 Rebiülahir 1254/2 Temmuz 1838 tarihli Uşak Şeriyeye Sicilinde, H.1316/M. 1898-1899 tarihli Hüdavendigâr Vilâyet-i Salnamesi'nde (Doğru, 2001: 228-229) de rastlanmaktadır. Anadolu'da yaşayan Bozkuş adı Uygurca'da da geçmektedir (Gülensoy, 1996: 709). Kütahya Sancağı'na tabi, Uşak yöresinde yaşayan büyük bir oymak (Sümer, 1972: 232) olarak kaydedildiğinden, boy adı kökenlilere dahil edilmiştir.

10- BOZOKLU (FOTOĞRAF 3): Karahallı Merkez Mezarlığı'nda dörtkenarlı başlığa sahip şahidenin 10. satırında geçmektedir. Bozok adı, köy ya da mahalle olarak bulunamamıştır. Burada bir sülâle adı olarak da yazılmış olabileceği düşünülebilir. Normalde Yozgat Vilayeti'nin eski adı olarak bilinir. 1530'da Zülkadriye Eyaleti'ne bağlı sancak, 16. yüzyılda Sivas Eyaleti'ne bağlı sancak, 1846'da Bozok Eyaleti'ne bağlı eyalet, 1872'de Ankara Vilayeti'ne bağlı sancak, 1924'te Bozok Vilayeti'ne bağlı vilayet, 1927'de Yozgat adıyla vilayet olmuştur. Bugün Şefaathlı bölgesinde kalan Kızılkoca Nahiyesi'nin bir köyüdür (Sezen, 2006: 92). Dolayısıyla, bunlardan hangisinin kastedildiği anlaşılamamıştır.

11-ÇAL: Uşak Arkeoloji Müzesi bahçesindeki sütun şekilli taşta yazmaktadır. Aynı taşta "Dâmâd-ı Ayıntâbî" şeklinde Ayıntâbî (Gaziantep) adı da geçmektedir. 16. yüzyılda Anadolu Eyaleti, Kütahya Sancağı'na; 1841'de Hüdavendigâr Eyaleti, Karahisar-ı Sahib Sancağı'na; 1884'te Aydın Vilayeti, Denizli'ye bağlı ve 1924'te Denizli'ye bağlı kaza olarak kayıtlıdır (Sezen, 2006: 115).

12- ÇINARCIK: Merkez Çınarcık Köyü'nde bulunan şahidede, "Çınarcık'tan Escioğlu Mahmûd Ağa'nın adı verilmiştir. Çınarcık adına, H.1316/M. 1898-1899 tarihli Hüdavendigâr Vilâyet-i Salnamesi'nde (Doğru, 2001: 229) XX. yüzyıl başlarında (Tutsak, 1994: 317), 1928 (Son Teşkilât-ı..., 1928: 900), 1968 (Köylerimiz..., 1968: 102) ve 1970 (Türkiye Mülkî..., 1971: 877) yılları kayıtlarında, rastlanıp, daha öncesinde rastlanmaması, adının değiştirildiğini ya da son yüzyılda kurulan bir köy olduğunu göstermektedir.

13- ÇOĞUBLU: Karahallı ilçesi Çoğublu Köyü Mezarlığı'nda, İsâ oğlu Hacı Osman adına kayıtlı 1288/1871-72 tarihli taşın son satırında, tek başına ve kendinden önceki kelimelerden bağımsız şekilde, memleket adı olarak "Çoğublu" (جو غبلى) yazmaktadır. Köyün adının, XX. yüzyıl başlarında (Tutsak, 1994: 317), 1928 (Son Teşkilât-ı..., 1928: 902)³, 1968 (Köylerimiz..., 1968: 154) ve 1970 (Türkiye Mülkî..., 1971: 879) yıllarında yaşadığı anlaşılmaktadır. Daha önce adının bulunmaması, adının değiştirildiğini ya da önceki yüzyılın başları civarında kurulduğunu düşündürmektedir.

14- ELVÂN-I KEBİR KARYESİ: Merkez köylerden Emirfakı Mezarlığı'ndaki bir şahidenin beşinci satırında, "Elvân-ı Kebîr karyesinden Çoban-zade" şeklinde bir ifade yazmaktadır. Araştırmalarımız neticesinde, Eşme'ye (Takmak) bağlı Elvanlar'ın 1865'te Aydın Vilayeti, Saruhan Sancağı'na, 1924'te Manisa'ya, 1953'te ise, Uşak'ın il olmasından sonra Uşak'a bağlı kaza olarak görünmektedir (Sezen, 2006: 177). Ayrıca bugün, Eşme'ye bağlı Elvanlar adıyla bir mahalle bulunmaktadır. Buradan, temkinli bir yaklaşım olarak, bugün aynı adla olmasa da Elvan-ı Kebir Karyesi'nin Eşme ilçesine bağlı olduğu söylenebilir.

³ Burada (جو غبلى) şeklinde yazılmıştır.

15- ERZULUMLU: Merkez Aktaş köyünde, Hamidîye başlıklı bir mezar taşında memleket adı içeren satırda “Erzulumlu? Süvârî Mustafâ Onbaşı bin Ahmed” yazmaktadır. 1514 yılında Rum Eyaleti, Bayburt, Soğukde nahiye; 1534’te Erzurum Eyaleti’nde *eyalet*; 1865’te Erzurum Vilayeti’nde vilayet olarak kayıtlıdır (Sezen, 2006: 174).

16- EŞME: Bugün Uşak’ın ilçelerinden birisi olan Eşme, hem yerleşim birimi, hem de Eşmeliöğlü biçiminde sülâle adı olarak geçmektedir. Merkez Beylerhan Köyü Mezarlığı’nda “Kazâ-yı Eşme” (Fotoğraf 4); Eşme ilçesinin Takmak Köyü Mezarlığı’nda “Eşme”; yine Eşme ilçesinin Emirli Köyü’nde “Eşmeliöğlü Muhammed” şekillerinde yazılmıştır. Eşme, 1865’te Aydın Vilayeti, Saruhan Sancağı’na, 1924’te Manisa’ya, 1953’te ise, Uşak’ın il olmasından sonra Uşak’a bağlı kaza olarak görünmektedir (Sezen, 2006: 177). 09.01.1953 tarihli 6129 sayılı kanunla vilâyete dönüştürülen Uşak kazâsına, Manisa vilâyetine bağlı Eşme kazâsı eklenmiştir (Tutsak, 1994: 315).

17- FAKILI KARYESİ: Merkez Örencik Köyü’nde, alt kısmından kırık ve kayıp mezar taşında “Fakılı karyesinden” ifadesi geçmektedir. Muhtemelen Emîrfakı Köyü kastedilmiştir. Emîrfakı ismi bir boy adına delâlet etmektedir (Yıldırım, 2006: 43). Bugün Merkez ilçeye ve Eşme ilçesine bağlı iki ayrı köy adı bulunmaktadır. Fakılı adı, 1968 (Köylerimiz..., 1968: 220) ve 1970 (Türkiye Mülkî..., 1971: 879) yılı kayıtlarında saptanabilmiştir.

18- GEDİKLERLİ (FOTOĞRAF 5): Merkez Elmalıdere Mezarlığı’ndaki bir şahidede, “Gediklerli Süleyman Efendi” şeklinde bir kimlik bilgisi yer almaktadır. Bugün Banaz ve Ulubey ilçelerinin her ikisinde de Gedikler köyü olduğundan, Elmalıdere Mezarlığı’nda taşı bulunan Süleyman Efendi’nin hangi köyden olduğu anlaşılamamaktadır. Gedikler adı, XX. yüzyıl başlarında (Tutsak, 1994: 317) ve 1928 (Son Teşkilât-1..., 1928: 902) yılında Banaz nâhiyesine; 1968 (Köylerimiz..., 1968: 225) ve 1970 (Türkiye Mülkî..., 1971: 878-880) yıllarında, hem Banaz’a, hem de Ulubey’e kayıtlı görünmektedir.

19- HAMİDİYE MAHALLESİ: Merkez mezarlıklarından olan Elmalıdere’de, başka hiçbir Uşak mezar taşında karşılaşmadığımız şekilde mahalle adıyla karşılaşıyoruz. Bugün şehir merkezindeki Durak mahallesi olduğu ifade edilmiştir (Öntuğ, 2001: 63)⁴. Uşak’ta, 1530 yılında olduğu belirtilen 11 (Altunan, 2001: 222); 1571’de 12 (Erdoğan, 2001: 196, çizelge 6) mahalle içinde, Hamîdiye mahallesi geçmemektedir. Buna göre ismin daha sonradan verildiği düşünülebilir. Adından da tahmin edileceği gibi Sultan Abdülhamid (1876-1909) döneminde verilmiş olmalıdır.

20- HASKÖY KARYESİ: Merkez Elmalıdere Mezarlığı’nda 11 kartuş içine alınmış kitâbenin sekiz ve dokuzuncu satırında, “merhûm Hasköy karyesinden Teslimoğlu ...” satırlarına yer verilmiştir. Ulubey ilçesinin İnay Köyü Mezarlığı’ndaki iki mezar taşında geçen ve sülâle adı olarak sunulan “Hasköylüoğlu” isminde geçen Hasan ve Çakır Süleyman Ağa isimli kişilerin aileleri de yine Hasköy’den gelmiş olma ihtimâli bulunmaktadır. Kütahya Mufassal Defteri, No 48, Cilt 3’e göre Hasköy, Nisan 1571 tarihinde 5046 akçe vergi ödüyordu (Erdoğan, 2001: 196, çizelge 7). XVI. yüzyılda (Tutsak, 1994: 319), 9 Rebiülahir 1254/2 Temmuz 1838 tarihli Uşak Şeriyye Sicili’nde, H.1316/M. 1898-1899 tarihli Hüdavendigâr Vilâyet-i Salnamesi’nde (Doğru, 2001: 228-229), 1928 (Son Teşkilât-1..., 1928: 901), 1968 (Köylerimiz...,1968: 271) ve 1970 (Türkiye Mülkî..., 1971: 880) yıllarında Hasköy adı geçmektedir. Ulubey ilçesine bağlıdır.

⁴ Mahallenin eski adı s. 68, harita-3’te “Yörükler” adıyla da işaretlenmiştir.

21- HOBUŞ (FOTOĞRAF 6): İl merkezine bağlı köylerden birisi olan Akbulak Köyü'nde yer alan iki mezar taşında, son satırda ve bağımsız bir şekilde "Karye-i Hobuş" tamlamasıyla bir köy adı verilmiştir. Söz konusu köy Hopuş adıyla, 1968 (Köylerimiz..., 1968: 16) ve 1970 (Türkiye Mülkî..., 1971: 877) yıllarına ait kaynaklarda Güre Bucağı'na ait Akbulak köyünün eski adı olarak kaydedilmiştir.

22- İSLÂMBOLLU (FOTOĞRAF 7): Ulubey merkez mezarlığında "İslâmbollu Hacı Mustafâ Ağa zevcesi Fâtıma" adı geçer.

23- KARABOYALIK KARYESİ: Sivaslı ilçesi, Karaboyalık köyünden çalışma kapsamına alınan tek mezar taşında, "Karaboyalık karyesinden Kadir-zade Mehmed bin Halîl sene 1285" yazılıdır. 1676 Tarihli Avârız Defteri kayıtlarında (Çakır, 2010: 43), H.1316/M. 1898-1899 tarihli Hüdavendigâr Vilâyet-i Salnamesi'nde (Doğru, 2001: 229), XX. yüzyıl başlarında (Tutsak, 1994: 320)⁵, 1928 (Son Teşkilât-ı..., 1928: 902) ve 1970 (Türkiye Mülkî..., 1971: 880) yıllarında adı geçmektedir.

24- KARACAAHMED: Ulubey ilçesi Karacaahmet köyünden çalışma kapsamında değerlendirilen beş mezar taşından hicrî 1282 yılına ait şahidede, Ali Efendi'den "Karacaahmed Sultanı" sıfatıyla bahsedilmektedir. Bugünkü gibi, Ulubey ilçesine bağlı olduğu görülen köyün adına, 1968 (Köylerimiz..., 1968: 309) ve 1970 (Türkiye Mülkî..., 1971: 880) yıllarından önce rastlanmamaktadır. Ancak mezarlıkta saptadığımız beş mezar taşının XIX. yüzyıla yayılması, en geç bu tarihlerde köyün mevcut olduğunu kanıtlar. Yukarıda sözü geçen Ali Efendi'nin mezar taşında, kendisinden "Karacaahmed Sultanı" unvânıyla bahsedilmesi, 1282/1865-66 yılında, köyün adının bugünkü gibi "Karacaahmet" olduğuna şüphe bırakmaz. Ayrıca bu kişinin yaşadığı yıllar da yaklaşık olarak hesaplanırsa, üstte belirttiğimiz XIX. yüzyılın başlarında, yine aynı adı taşıyan köyün varlığı bilgisiyle örtüştüğü görülecektir.

25- KARAHİSÂRLIOĞULLARI: Merkez'de yer alan Şehitler Mezarlığı'ndaki iki taştan birinde, "merhûm Karahisârlıoğulları'ndan İsmâîl oğlu Koca Mustafâ"; diğesinde, "merhûm Karahisârlıoğulları'ndan Mustafâ oğlu Hakkı İsmâîl" bilgileri yer almaktadır. Sırasıyla 1934 ve 1926 yıllarına tarihlenen taşların, adları Hakkı İsmâîl ve İsmâîl oğlu Mustafâ olmak üzere, oğul ve babaya ait olduklarını tahmin etmekteyiz. Karahisar'ın, coğrafi yakınlığa dayanarak Afyonkarahisar olduğunu düşünüyoruz.

26- KAYAAĞIL: Merkez Kayaağılı Mezarlığı'ndaki dört şahidede, kronolojik sıralamaya tabi tutarsak; 1251/1835-36 tarihlide, "Kayaağılı Hacı Halîl'in"; 1273/1856-57 tarihlide, "Kayalı'dan Hacı Memiş Efendi'nin"; 1276/1859-60 tarihlide, "Kayaağılı Hacı Abdülbâkî Efendi'nin"; 1277/1860-61 tarihlide ise, "Kayaağılı Hacı Mehmed'in kızı Zâhîde'nin" (Fotoğraf 8) adları okunmaktadır. Merkez Kayaağılı köyü adı, H.1316/M. 1898-1899 tarihli Hüdavendigâr Vilâyet-i Salnamesi'nde (Kayagıl şeklinde) (Doğru, 2001: 229), XX. yüzyılın başı ve Cumhuriyetin ilk yıllarında (Tutsak, 1994: 320), 1928 (Son Teşkilât-ı..., 1928: 901), 1968 (Köylerimiz..., 1968: 335) ve 1970 (Türkiye Mülkî..., 1971: 877) (Kayaağıl ve Kayagıl isimleriyle) yıllarında okunmaktadır.

27- KEMAHLIZADE: Merkez Şehitler Mezarlığı'nda, "Kemahlızade el-Hac İbrâhîm Efendi mahdûmu Hasan Efendi" bilgilerini içeren mezar taşı kitâbesi bulunmaktadır.

⁵ Burada, XX. yüzyılın başlarında merkez kazâya, Cumhuriyetin ilk yıllarında ise Ulubey nâhiyesine bağlı olduğu belirtilmektedir.

28- KIRKYÂRENLİ: Ulubey ilçesinin Hasköy Mezarlığı'nda, çalışma kapsamına alınan yuvarlak kemerle sonlanan başucu taşının yazıları, normal kartuş düzeninden başka, alınlıkta kemerin yuvarlak formunu izleyen tek satırlık bir kartuşta da değerlendirilmiştir. Burada, "Kırkyarenli Kâzım oğlu Mustafâ kerîmesi Tokluoğlu Muhammed Ağa zevcesi Hanım" şeklinde bilgiler verilmiştir. Kırkyaran, Uşak kazâsına bağlı bir cemaât adı olduğundan, bu ismin son "a" harfinin "e"ye dönüştürülmesiyle yeni kullanım kazandırıldığı anlaşılmaktadır (Yıldırım, 2006: 52). 9 Rebiülahir 1254/2 Temmuz 1838 tarihli Uşak Şeriyeye Sicili'nde, XVI. yüzyılda (Kırkyılan adıyla), XX. yüzyılın başında merkez kazâya, Cumhuriyetin ilk yıllarında Ulubey nahiyesine (Tutsak, 1994: 321), 1928'de Karahallı nâhiyesine (Kırkyaran adıyla) (Son Teşkilât-ı..., 1928: 902), 1968 (Köylerimiz..., 1968: 355) ve 1970 (Türkiye Mülkî..., 1971: 879) yıllarında Kırkyaren adı geçmektedir. Böylece kayıtlara göre, sırasıyla merkez kazâya, Ulubey nâhiyesine, 1928 yılından itibaren de Karahallı'ya bağlanmıştır.

29- KOYUNBEYLİ (FOTOĞRAF 9): Merkez Koyunbeyli Köyü Mezarlığı'ndaki bir baş taşında 1245/1829-30 yılında vefât eden "Hacı Velî oğlu Mustafâ'nın Koyunbeyli olmasına vurgu yapılmıştır. 1676 Tarihli Avârız Defteri kayıtlarında (Çakır, 2010: 42), 9 Rebiülahir 1254/2 Temmuz 1838 tarihli Uşak Şeriyeye Sicili'nde, H.1316/M. 1898-1899 tarihli Hüdavendigâr Vilâyet-i Salnamesi'nde (Doğru, 2001: 229), XX. yüzyılın başında ve Cumhuriyetin ilk yıllarında merkez kazâya (Tutsak, 1994: 321), 1928'de merkez nahiyeye bağlı köyler arasında (Son Teşkilât-ı..., 1928: 901), 1968 (Köylerimiz..., 1968: 374) ve 1970'de (Türkiye Mülkî..., 1971: 877) merkez köyler arasında adı geçer. Hakkında bilgi bulduğumuz en eski kaynaklardan en yenisine, merkez köy olduğu ortaya çıkmaktadır.

30- KULALI: Merkez Ulucak Köyü'nde, Mehmed Çavuş'un mezar taşının ilk satırındaki tek kelime olan "Kulalı" ifadesi memleket bildirmektedir. Bir kaza yerleşim birimi olarak, 1530 yılı civarında, Anadolu Eyaleti, Kütahya Sancağı'na, 1866'da Aydın Vilayeti, Saruhan Sancağı'na, 1924 yılında Manisa'ya bağlıdır (Sezen, 2006: 328).

31- KÜRT (KARYE-İ KÜRT): Merkez Belkaya Mezarlığı'ndaki 1293/1876 yılına ait taşa "Karye-i Kürt"; 1359 tarihli diğer taşa ise "Kürtlü Hâfız Hüseyin" ifadesi geçer. Kayıtlara göre, merkez Belkaya köyünün eski adı olduğu anlaşılmaktadır. 9 Rebiülahir 1254/2 Temmuz 1838 tarihli Uşak Şeriyeye Sicili'nde (Doğru, 2001: 228), XVI. yüzyıl, XX. yüzyılın başında ve Cumhuriyetin ilk yıllarında (Tutsak, 1994: 322), 1928'de (Son Teşkilât-ı..., 1928: 901), 1968 (Köylerimiz..., 1968: 87) ve 1970'de (Türkiye Mülkî..., 1971: 877) merkez köyler arasında adı geçer. Kütahya Mufassal Defteri, No 48, Cilt 3'e göre Kürt köy, Nisan 1571 tarihinde 4194 akçe vergi ödüyordu (Erdoğan, 2001: 198, çizelge 7).

Kürt kelimesi, Türkiye Türkçesi ağzlarına göre, "dağlık ve kayalık yerlerde yetişen, siyah üzüm gibi meyveleri olan sağlam kerestelik bir çeşit ağaç; kuytu yerlerde toplanmış kar ya da kum yığını" anlamlarına gelmektedir⁶. Ağaç anlamını işleterek, Kürt Köyü bitki adı kökenlere yerleştirdik. Umar, kürt kelimesinin "bahçe, dağlı" gibi anlamlara da geldiğini söyler (Umar, 1993: 289, 488).

32- OMURCALI: Ulubey ilçesi Omurca Köyü Camii'nin avlusunda "Omurcalı Musdan" adı verilmiştir. H.1316/M. 1898-1899 tarihli Hüdavendigâr Vilâyet-i Salnamesi'nde (Doğru, 2001: 229), 1928 (Son Teşkilât-ı..., 1928: 901), 1968 (Köylerimiz..., 1968: 426) ve 1970'de (Türkiye Mülkî..., 1971: 880) Omurca adı geçmektedir. Ancak köyün adını, Omurca Köyü Camii'nin avlusundaki 1280/1863-1864 tarihli mezar taşına dayanarak, arşiv belgelerindeki tarihten daha geriye götürebiliriz.

⁶ http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.59c56a73787440.89254855 (Erişim Tarihi: 22.09.2017)

33- ORUÇLU (KARYE-İ ORUÇLU): Yine Omurca köyünde, bu sefer mezarlıkta, “Kazâ-yı Uşak Karye-i Oruçlu” tamlamasıyla, kazâ ve köy adı hakkedilmiştir. Hurûfât Defteri kaydına göre, Oruç Köyü Mescidi’ne Ramazân 1119/Kasım-Aralık 1707 tarihinde, yarım akçe yevmiyeyle imâm Ali atanmış, vefâtı üzerine oğlu İbrahim atanmıştır (Öntuğ, 2011: 988). Mescidin bulunduğu Oruç köyünün, tartıştığımız Oruçlu köyü olup olmadığını bilemiyoruz. Mezar taşı ve mescid kayıtlarına göre sadece Uşak kazâsına bağlı olduğu anlaşılacakla beraber, bugünkü yeri saptanamamıştır.

34- SIRGE: İl merkezinin batısındaki merkez köylerden olan Alanyurt Mezarlığı’nda ve bu köye güneyden komşu olan Dışkaya Köyü’nün Ömerli mahallesinde “Sirge” adı geçer. Alanyurt Mezarlığı’ndaki üç örnekte “Sirge hânedân-ı eşrâfından”, “Sirge’de Kaçar-zade Halil Ağa’nın”, “Sirge Vâlisi Kaçar-zade Mûhammed Mîr Ağa” şekillerinde yazılmışken (Fotoğraf 10); Ömerli mahallesinde, “Sirge’den Emrullah oğlu Ahmed Ağa” şekliyle yazılmıştır. 1 Mart 1968 yılına kadar köy adlarını veren Köylerimiz adlı eserde Eşme ilçesi, merkez bucağına kayıtlı gözükmektedir (Köylerimiz..., 1968: 34). Çalışmada eski adının Sirge, yeni adının Alanyurt olduğu belirtiliyorsa da bugün tekrar Sirge adı verilmiştir. T. Gülensoy, 12 kabileden olan bir boy adı olarak “Sireli” adını vermekte, ayrıca Sirkeli adıyla, Uşak’ta bir ailenin lâkabı ve soyadından söz etmektedir (Gülensoy, 1996: 702). Bu bilgiye göre biz de Sirge’yi, boy adı olarak değerlendiriyoruz. Alanyurt adı ilk bakışta, özel yer adı gibi görünüyorsa da “Alayund ya da Alayunt” isimlerinden bozma bir oymak, cemaat, aşiret adı olarak da değerlendirilebilir.

35- TEKELİ: Ulubey ilçesi Akkeçili köyünde, çalışma kapsamına alınan iki mezar taşından birinde, “Tekeli’den Hacı Mehmed oğlu merhûm seyyid Mehmed’in” adı yazılıdır. Tekeli adının, mezarlığın bulunduğu Akkeçili köyü olduğunu tahmin ediyoruz.

36- UŞAK: Çeşitli şekillerde karşımıza çıkan Uşak adı, özellikle il merkezi ve bu merkeze bağlı köylerde kullanılmıştır. Arkeoloji Müzesi’nde yer alan iki mezar taşında “Uşak”; Ulu Cami avlusunda “Uşşâk”; Bozkuş’ta Uşşâk kazâsı; Ulubey ilçesi Omurca köyünde “Kazâ-yı Uşak”; Şükrâniye’de “Uşâki”; Yoncalı’da “Uşaklı”; Koyunbeyli’de “Ziyâretgâh-ı Uşşâki” (Fotoğraf 11) şekillerinde yazılmıştır. Kaza birimi olarak 1530 yılı civarında, Anadolu Eyaleti;1841’de Hüdavendigâr Eyaleti; 1867 yılında Hüdavendigâr Vilâyet’lerinde Kütahya Sancağı’na bağlı olan Uşak, 1924 yılında Kütahya’nın kazası iken 1953 yılında il olmuştur (Sezen, 2006: 503).

37- YANBOLU: Eşme ilçesi Takmak köyünde bulunan bir baş şahidesinde “Yanbolu” yerleşiminin adı kayıtlıdır. Bulgaristan’a bağlı vilâyet adıdır (Sezen, 2006: 518). Rumeli Yörüklerinden birisi olan Yanbolu Yörükleri (Alptekin, 2014: 5) ismine dayanarak boy adı kökenliler grubuna dâhil edilmiştir.

38- YAŞAMIŞLARLI: Yaşamışlarlı Köyü Mezarlığı’nda, “Yaşamışlarlı Hacı İbrahim oğlu Hüseyin” adı yazılıdır. Yaşamışlar adı, 9 Rebiülahir 1254/2 Temmuz 1838 tarihli Uşak Şeriyeye Sicili’nde, H.1316/M. 1898-1899 tarihli Hüdavendigâr Vilâyet-i Salnamesi’nde (Doğru, 2001: 229-230), XX. yüzyılın başında ve Cumhuriyetin ilk yıllarında (Tutsak, 1994: 324), 1928’de (Son Teşkilât-ı..., 1928: 901), 1968 (Köylerimiz..., 1968: 548) ve 1970’de (Türkiye Mülki..., 1971: 877) merkez köyler arasında kayıtlıdır.

39-YENİKÖYLÜ (FOTOĞRAF 12): Merkez Akbulak Köyü Mezarlığı'nda, yere atılı durumda bulduğumuz bir taşta, "Yeniköylü Hâcı Ayândır yoldaşım" ifadesinden, memleket adı aracılığıyla yer adı öğrenilmektedir. Bugün Uşak'ta, biri Merkez ilçeye, diğeriye Eşme'ye bağlı Yeniköy adıyla iki köy adı saptanmaktadır. 1968 (Köylerimiz..., 1968: 564) ve 1970 (Türkiye Mülki..., 1971: 879) yılı kayıtlarında Eşme'ye bağlı köyler arasında adı geçmektedir. Adından ve bu adın geçtiği kayıtlardan anlaşılacağı üzere, yeni kurulan köylerden birisi olmalıdır.

TABLO II. ADLARININ KÖKENİNE GÖRE UŞAK MEZAR TAŞLARINDA YER ADLARI ⁷						
Boy Adı	Tanımlayıcı Ad	Orun Adı	Bitki Adı	Kişi Adı	Su Adı	Yapı Adı
Akkeçi	Akşehir	Arnavud	Afyonkarahisar	Hamidiye	Eşme	Karahisar
Bozkuş	Aksekili	Ayıntabi	Çınarcık	Karacaahmed		Kayaağıl
Bozok	Alaşehir	Balıkesir	Kürtköy			
Çoğub	Elvan-ı Kebir	Çal	Omurca			
Fakılı	Hasköy	Erzulum				
Gedikler	Karaboyalık	Hobuş				
Kırkyâren	Oruçlu	İslambol				
Koyunbeyli	Yeniköy	Kemah				
Sirge		Kula				
Tekeli		Uşak				
Yanbolu						
Yaşamışlar						

SONUÇ

Bu çalışmayla, bugüne kadar daha çok arşiv belgelerinden elde edilen yer isimlerinin mezar taşlarından da bulunabileceği ya da tamamlanacağı görülmektedir. Günümüzde eksikliği hissedilen bu konunun, birinci el kaynak olan mezar taşlarının bu yönüyle de değerlendirilmesi gereğini ortaya koymuştur. **Uşak mezar taşlarından çıkardığımız yer adları da** bu yönde bir kazanım sağlamıştır. Uşak ve ilçeleriyle, buralara bağlı köylerdeki 743 mezara ait 1125 şahide incelenmiş, bunlardan 728 başucu taşından kırık, silik ve bir kısmı toprak altında kalanlar hariç tutulduğunda, geriye kalan 630 taştan 62'sinde bir yer adı geçmesi, Uşak mezar taşlarında yer adının tüm taşlar içindeki oranının yaklaşık %10 olduğunu göstermektedir. 62 mezar taşında geçen yer adı sayısı, tekrar edilenler düşüldükten sonra 39 olarak belirlenmiştir (Tablo I). 62 taştan 44'ündeki yer adlarının Uşak ili sınırlarına ait olduğu görüldüğünden, bu oran da %71 olarak belirlenmiştir. Tekrar edilenler hariç tutulduğunda, 24 yer adı bugünkü Uşak ili sınırları içindeyken⁸, 15'i dışında kalmıştır⁹. Yer adının geçtiği en eski tarihli taş, H.1224/M.1809-1810 ile Ulubey/Ulubey/İnay Mezarlığı'na, en yenisi ise H.1359/M.1940 tarihi ile Merkez/Belkaya Mezarlığı'na aittir.

Kitabelerde geçen çoğu köyün adı bugün de kullanılırken, adı değiştirilenlerden Karye-i Hobuş bugünkü Akbulak Köyü'nü; Karye-i Kürt, Belkaya Köyü'nü; Tekeli, Akkeçili Köyü'nü; Hamidiye Mahallesi de bugünkü Durak Mahallesi'ni ifade etmektedir.

7 Listenin oluşturulmasında yöntem olarak (Kurgun, 2006: 531-593)'den yararlanılmıştır.

8 Akkeçili, Bozkuş, Çınarcık, Çoğuplu, Elvan-ı Kebir, Eşme, Fakılı, Gedikler, Hamidiye, Hasköy, Hobuş, Karaboyalık, Karacaahmet, Kayaağıl, Kırkyâren, Koyunbeyli, Kürt, Omurca, Oruçlu, Sirge, Tekeli, Uşak, Yaşamışlar, Yeniköy.

9 Bozok, Yanbolu, Akşehir, Akseki, Alaşehir, Arnavud, Ayıntâbî, Balıkesir, Çal, Erzulum, İslambol, Kemah, Kula, Afyonkarahisar (Karahisar), Yanbolu.

KAYNAKÇA

- Alptekin, A. B. (2014). "Silifke Yörük Kültüründe Analar ve Yörük Evleri", Erciyes, Yıl: 37, 444, Kayseri, 5-10.
- Altunan, S. (2001) "XVI. Yüzyıl'da (1530 Yılı) Uşak'ın Mahalleleri ve Kent Nüfusu", 21. Yüzyılın Eşiğinde Uşak Sempozyumu, (25-27 Ekim 2001), Cilt: 1, Uşaklılar Eğitim ve Kültür Vakfı Yayınları, Nu: 2, İstanbul, 217-224.
- Bayrakal, S. (2016). Uşak'ta Osmanlı Mezar Taşları, İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- Çakır, İ. E. (2010). "Uşak Kazâsı (1676 Tarihli Avârız Defteri'ne Göre)", OTAM, 28, Ankara, 27-47. Doi:10.1501/OTAM_0000000554.
- Doğru, D. (2001). "XIX. Yüzyılda Uşak'ın İdarî Taksimâtı", 21. Yüzyılın Eşiğinde Uşak Sempozyumu, (25-27 Ekim 2001), Cilt: 1, Uşaklılar Eğitim ve Kültür Vakfı Yayınları, Nu: 2, İstanbul, 225-230.
- Erdoğan, M. A. (2001). "16. Yüzyıl Ortalarında Uşak Şehri", 21. Yüzyılın Eşiğinde Uşak Sempozyumu, (25-27 Ekim 2001), Cilt: 1, Uşaklılar Eğitim ve Kültür Vakfı Yayınları, Nu: 2, İstanbul, 187-200.
- Erpolat, M. S. (2003). "Osmanlı Coğrafyasındaki Yer İsimlerini Doğru Tespit Etmenin Zorlukları, Önemi ve Dikkat Edilmesi Gereken Husûslar", Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi, I, 1-15.
- Gökçe, T. (2000). "XV-XVI. Yüzyıllarda Uşak Kazâsı Piyâde ve Müsellem Teşkilatı", Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi, IV, İzmir, 91-157.
- Gülensoy, T. (1996). "Türk Dünyasında ve Anadolu'da Ortak Yer Adları", Erdem, Atatürk Kültür Merkezi Dergisi, Aydın Sayılı Özel Sayısı-II, 9 (26), Ankara, 693-709.
- Köylerimiz, (1 Mart 1968 Gününe Kadar) TC. İçişleri Bakanlığı İller İdaresi Genel Müdürlüğü, Başbakanlık Basımevi D.S.İ. Ankara, 1968.
- Kurgun, L. (2002). Denizli İli Yer Adları, Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Denizli.
- Öntuğ, M. M. (2001) "Osmanlı Dönemi Uşak Medreseleri", Türk Dünyası Araştırmaları, 133, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayını, 53-68.
- Öntuğ, M. (2011). "Osmanlı Dönemi Uşak'taki Dinî Yapılar: Camiler ve Mescidler", CIEPO, Uluslararası Osmanlı Öncesi ve Osmanlı Tarihi Araştırmaları, 6. Ara Dönem Sempozyum Bildirileri, 14-16 Nisan 2011, 2, Uşak İli Kalkınma Vakfı Yayını, İzmir, 959-992.
- Özcan, S. (2006). "XX. Yüzyılın Başlarında, Canik (Samsun) Sancağı'nda İsimleri Değiştirilmek İstenen Kazâ, Köy, Mahalleler ve Yeni İsimleri", I. Ulusal Geçmişten Geleceğe Samsun Sempozyumu (4-6 Mayıs 2006), I. Kitap, 671-686.
- Tahir, S. (2006). Osmanlı Yer Adları (Alfabetik Sırayla), T.C. Başbakanlık, Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Yayın Nu:21, Ankara.
- Son Teşkilât-ı Mülkiyede Köylerimizin Adları, T.C. Dâhiliye Vekâleti, İstanbul, 1928, 900-902.
- Sümer, F. (1972). Oğuzlar (Türkmenler), Tarihleri-Boy Teşkilatı-Destanları, ikinci baskı, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yayınları: 170, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, 181.
- Tunçel, H. (2000). "Türkiye'de İsmi Değiştirilen Köyler", Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 10, (2) Elazığ, 23-34.
- Tutsak, S. (1994). "Uşak Kazâsı'nda Mülkî Taksimâtın Gelişimi", Tarih İncelemeleri Dergisi, 9, İzmir, 309-325.
- Türk Yer Adları Sempozyumu Bildirileri, 11-13 Eylül 1984, Ankara, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Millî Folklor Araştırma Dairesi Yayınları: 60, Seminer, Kongre Bildirileri Dizisi: 17, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 1984.
- Türkiye Mülkî İdare Bölümleri ve Bunlara Bağlı Köyler Belediyeler, (1 Haziran 1970 Durumu), T.C. İçişleri Bakanlığı, İller İdaresi Genel Müdürlüğü, Seri: II, Sayı: 4, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 1971, 873-880.

Umar, B. (1993). Türkiye'deki Tarihsel Adlar, İnkılap Kitabevi, İstanbul.

Yıldırım, M. (2006). Uşak İli ve İlçeleri Yerleşim Yeri Adları (Oru)'nın Yapı ve Köken Bakımından İncelenmesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon.

İNTERNET KAYNAKLARI:

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDKGTS.59c6a73787440.89254855 (erişim tarihi: 22.09.2017)

FOTOĞRAFLAR

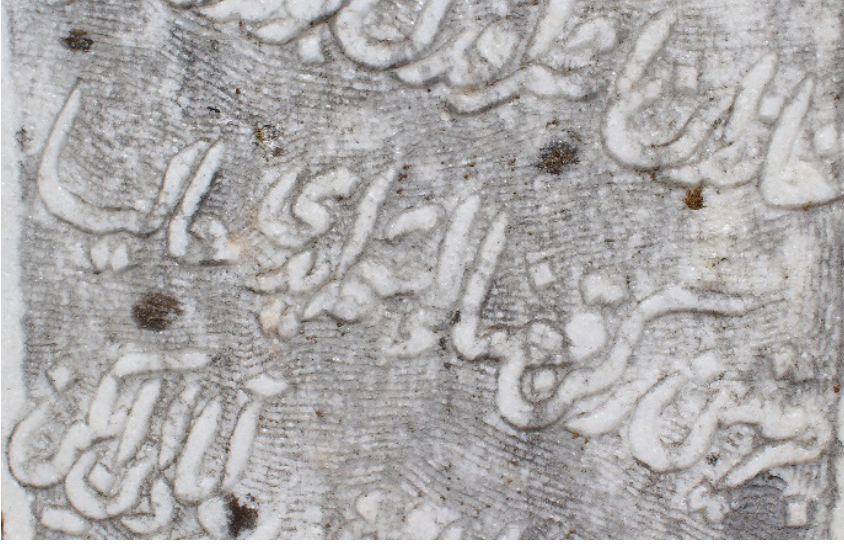
Fotoğraf 1- Akkeçili, Şehitler Mezarlığı.

Fotoğraf 2- Arnavud, Çukurağıl Mezarlığı.

Fotoğraf 3- Bozoklu, Karahallı Mezarlığı.

Fotoğraf 4- Kazâ-yı Eşme, Beylerhan Mezarlığı.

Fotoğraf 5- Gediklerli, Elmalidere Mezarlığı.

Fotoğraf 6- Karye-i Hobuş, Akbulak Mezarlığı.

Fotoğraf 7- Islambollu, Ulubey Mezarlığı.

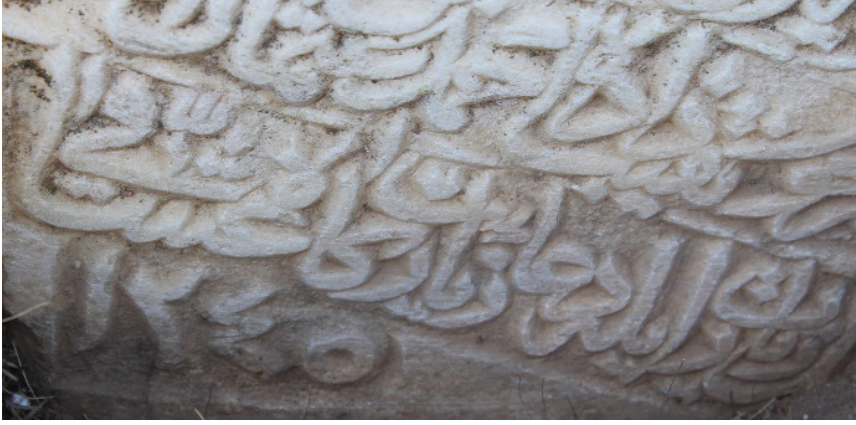
Fotoğraf 8- Kayaağlı, Kayaağlı Mezarlığı.

Fotoğraf 9- Koyunbeyli, Koyunbeyli Mezarlığı.

Fotoğraf 10- Sirge, Sirge Mezarlığı.

Fotoğraf 11- Uşşakî, Koyunbeyli Mezarlığı.

Fotoğraf 12- Yeniköylü, Akbulak Mezarlığı.

